

Regioonide Komitee arvamus „Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava”

(2014/C 114/05)

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et terasetööstusel on määrav osatähtsus Euroopa Liidu tildises majanduses ja et tegemist on väga olulise strateegilise sektoriga, mis avaldab otsest mõju kõigi ELi liikmesriikide majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnavalasele arengule;
2. on arvamusel, et Euroopa terasetööstuse tuleviku kujunemine avaldab otsest mõju ka kohalikule ja piirkondlikule arengule ning et konkurentsivõimeline ja jätkusuutlik terasetööstus on paljudes Euroopa piirkondades ühtlasi nii majanduse elavdamise tingimus kui ka parameeter;
3. leiab, et Euroopa sõltumatu terasetööstuse toetuspoliitika loomine on hädavajalik selleks, et tagada Euroopa Liidu pikaajaline varustuskindlus. Oma sõltumatus säilitamiseks peab terasetööstus näitama, et suudab innovatsiooni ja keskkonnast hooliva mõtlemise teel vastata tulevastele väljakutsetele. ELilt saadava võimaliku toetuse abil võib üksnes kiirendada ümberkorraldusprotsessi, millega terasetööstus ise peab algust tegema;
4. rõhutab keerulist majandusolukorda Euroopa Liidus – kus kogu tootmismahd on 217 miljonit tonni terast aastas ja tegelik tootmine moodustab ligi 11 % kogu maailma toodangust – seoses rahvusvahelisel tasandil tekkinud ületootmise ja vähese turundusega;
5. võttes arvesse asjaolu, et terasendudlus sõltub vähete peamiste terast kasutavate tööstusharude majanduslikust ja finantsolukorrast – näiteks ehitussektori ja autotööstuse nõudlusest,⁽¹⁾ tuleb meelde oma arvamust tööstuspoliitika kohta⁽²⁾ ja arvamust „CARS 2020: Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava”⁽³⁾;
6. leiab, et ehitus on tõepoolest üks põhilistest terast kasutavates sektoritest ning et prioriteediks tuleks pidada kõike, mis on seotud säästva ja energiatõhusa ehitamisega, eelkõige seda tüüpi ehituses, mida võib nimetada avaliku sektori kinnisvara renoveerimiseks, ja keskenduda eelkõige Euroopa sotsiaalelamumajanduse tegevuskavale, mida Regioonide Komitee ja Euroopa Parlament on korduvalt taotlenud;
7. märgib, et pärast tööstustegevuse tõsist aeglustumist viimastel aastatel on 23 liikmesriigi vahel jaotunud ligikaudu 500 tootmiskohta seisnud silmitsi tootmise olulise vähendamisega, samas kui palju tootmiskohti on lõplikult suletud ja kaotatud ligikaudu 40 000 töökohta, mis on kahetsusväärne;
8. toonitab, et raske majanduslik olukord on mõjutanud negatiivselt asjaomaste piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust;
9. tunnustab vajadust Euroopa strateegia järele terasetööstuse tuleviku jaoks üldiselt;
10. peab vältimatult vajalikuks kaasata sellesse protsessi otseselt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, austades piirkondlikke iseärasusi ja võimekust ning võttes arvesse asjaolu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on parimal positsioonil, et hinnata majanduslikke ja sotsiaalseid väljakutseid ja investeringute vajalikkust ja jätkusuutlikkust töökohtade loomisest või säilitamisest ja ka selleks, et määratleda võimalikud ressursid nende investeringute jaoks, samuti on neil suuremad teadmised keskkonnamõju hindamise valdkonna problemaatikast;
11. leiab, et ELi konkurentsivõime suurendamiseks tehtavad jõupingutused peavad tuginema läbipaistvuse ja ettevõtlust soodustava keskkonna põhimõtetele. Euroopa terasetööstus võiks konkurentsivõimeliselt esile kerkida nt pädevuse, innovatsiooni-suutlikkuse ja kvaliteediga;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ Regioonide Komitee 11. aprilli 2013. aasta arvamus teemal „Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks”, raportöör Claude Gewerc (FR/PES), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Regioonide Komitee arvamuse eelnõu, raportöör Christian Buchmann (AT/EPP), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. toetab aktiivset tööstuspoliitikat, mille eesmärk on hoida terasetööstuse konkurentsivõimet ja võimalusel säilitada või koguni suurendada olemasolevaid tootmiskohti ja töökohtade arvu eelkõige keskkonnahoidliku tehnoloogia ja ringlussevõtu abil, et sektor ei kaotaks metallurgiateadmisi ja -oskusi, mis töötajad mitmete aastakümnete jooksul on kogunud;
13. taotleb sellest tulenevalt täiendkurseõppe protokollide loomist restruktureerimisoskus olevate tootmiskohtade töötajate jaoks, et arendada nende oskusi terasetööstuse ametites;
14. kutsub samuti üles looma täiendavaid tööalase ümberõppe meetmeid suletud või restruktureeritavate tootmiskohtade töötajate jaoks, suurendades võimalusi struktuurifondide kasutamiseks tänu Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi läbivaatamisele ning pakkudes individuaalsetele vajadustele ja piirkondlikele iseärasustele kohandatud programme, säilitades ja väärtustades samas töötajate oskusi kõnealusel sektoris;
15. taotleb rahalise sellise abi süsteemi loomist tootmiskohtade ümberkorraldamisest või sulgemisest mõjutatud aladele, mis põhineks töötajate ümberõppel ja majanduse mitmekesistamisel ning mida rahastataks avaliku ja erasektori majandustoimijate ressursidest;
16. rõhutab vajadust kõigi avaliku sektori asutuste kooskõlastatud lähenemisviisi järele terasetööstust puudutavate restruktureerimismeetmete väljatöötamisel ja elluviimisel;
17. tervitab kõrgetasemelise terase ümarlaua loomist ELi tasandil, ent avaldab kahetsust, et koosolekute sageduseks määrati kord aastas, ning soovib sellesse kaasata Regioonide Komitee esindaja ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad, et edendada liikmesriikide peamiste sidusrühmade koostööd, teabevahetust ja parimate tavade tutvustamist;
18. peab lisaks vajalikuks kavandada tegevuskava hindamine 12 kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist;
19. taotleb tugevdatud sotsiaaldialoogi käivitamist kriisi ületamiseks ning sotsiaalpartnerite otseseks ja selgeks kaasamiseks üldisesse tööstuspoliitikasse ja konkreetselt terasesektorile suunatud poliitikasse;
20. märgib, et üldine tööstusmudel, mis põhineb innovatsioonil ja märkimisväärsetel investeeringutel uutesse tehnoloogiasse, on Euroopa Liidu jätkusuutliku majanduskasvu peamine tingimus;
21. märgib, et Euroopa terasetööstus peab pakkuma innovatiivseid ja kvaliteetseid tooteid, mis vastavad turu vajadustele ja eristavad Euroopa terasetööstust tema konkurentidest, ent selline lähenemisviis nõuab suuri investeeringuid kulukatesse tootmis- või töötlemismeetoditesse ning teadus- ja arendustegevusse;
22. leiab, et innovatsioonitoetuste andmist tuleks laiendada kõigile terasetööstusega seotud tegevusaladele. Nii tuleks programmi „Horisont 2020” raames kasutada Euroopa Investeeringuspanga finantsmehhanisme, et edendada terasetootmisettevõtete ja nende piirkondade koostööd teadus-, arendus- ja uuendustegevuse vallas, kus need ettevõtted asuvad, mis omakorda edendaks jätkusuutlikkust ja majandustegevust;
23. kordab oma üleskutset investeerida oskustesse ja kutseõppesse, et edendada mitmekesistumist, spetsialiseerumist ja uuendustegevust terasetööstuses, et muuta see tulevikus konkurentsivõimelisemaks;
24. toetab komisjoni jõupingutusi edendada oskuste arendamisele suunatud meetmeid ja samuti sihtotstarbelisi meetmeid noorte tööhõive edendamiseks terasesektoris, ent avaldab kahetsust, et komisjoni teatises ei pakuta välja ühtegi meetet oskuste ümbersuunamiseks ettevõtte sees;
25. tunneb heameelt, et tegevuskavas on rõhuasetus puhtamate ning ressursi- ja energiatõhusamate tehnoloogiate väljatöötamisele suunatud innovatsiooni edendamisel, et vähendada kulusid ja järgida ELi 2030. aastani seatud kliimapoliitika raamistikku;
26. kutsub komisjoni üles eelistama ELis terase tootmist elektrikaarahjades, kuna see meetod tekitab märgatavalt vähem CO₂ heiteid kui terase tootmine rauamaagist;

27. kinnitab veel kord oma toetust tööstusökoloogiale, mis keskendub materjalide ringlussevõtule ja energiatarbimise kontrollile;
28. rõhutab sellega seoses terase head ringlussevõetavust ja asjaolu, et terase tootmine puhta maagi asemel vanametallist võimaldab vähendada ligikaudu 75 % võrra selleks vajavat energiat ja 90 % võrra vajavat toorainet;
29. kordab oma toetust innovatsiooni investeerimisele ning turule, kapitalile, inimressurssidele ja oskustele juurdepääsu tingimuste parandamisele kui tugevama tööstuspoliitika tugisammastele;
30. ärgitab komisjoni jätkama terasetööstuse regulatiivse koormuse hindamist ja analüüsima selle mõju konkurentsivõimele;
31. toetab komisjoni jõupingutusi käivitada arutelu Euroopa terasetööstuse tootmiskulude vähendamise üle. Arutelud peaksid olema suunatud innovatsioonile, energiatõhususele ja keskkonnanahoiule;
32. rõhutab eelkõige vajadust võimaldada elektrimahukatel tööstusharudel sõlmida pikaajalisi tarnelepinguid, mis hõlmaksid vähemalt 10 aastast perioodi ja sisaldaksid piisavalt struktureeritud muutmisklausleid, mis tagaksid korrapärase tarne alalise lepinguraamistikus ja tõhusa kuluhalduse, st sektorite konkurentsivõime;
33. peab vajalikuks edendada kaubaveo võrgustikke, mis on määrava tähtsusega piirkondade jaoks, iseäranis äärepoolsete ja piiriüleste piirkondade puhul;
34. tervitab komisjoni ettepanekut toetada nõudlust ELis toodetud terase järele nii ELi sees kui ka väljaspool ELi, kasutades eelkõige sihispäraseid meetmeid nõudluse suurendamiseks autotööstuses ja säästva ehituse sektoris;
35. kutsub komisjoni üles edendama terasetööstuse mitmekesistamist, et vähendada nende sõltuvust nõudlusest ja viia sellest tulenevad riskid miinimumini;
36. toetab jõupingutusi terasest ehitustoodete säästva tootmise standardite kehtestamiseks ja kvaliteedimärgise („SustSteel”) loomiseks, mis võib aidata suurendada Euroopa toodete lisaväärtust ja konkurentsivõimet;
37. tuletab meelde, et oluline on kaitsta Euroopa standardeid sotsiaalpoliitika, keskkonna, kliimakaitse, tööohutuse ja töötingimuste valdkonnas, et tagada ELi majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus ja Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimelisus maailmaturul;
38. toetab komisjoni jõupingutusi võtta koos kolmandate riikidega meetmeid ebaausate kaubandustavade vastu ja edendada muu hulgas võrdset kohtlemist;
39. leiab, et terase ja terasetoodete vaba ja avatud kaubanduse tagamine on sektorile pikas perspektiivis tähtis ning täheldab, et vaatamata komisjoni tehtud jõupingutustele rahvusvahelise kaubanduse liberaliseerimiseks WTO raames lähtuvad tööstuse prognoosid põhimõttest, et ligikaudu 65 % terase maailmaturust seisab jätkuvalt silmitsi igat sorti proteksionistlike tõketega;
40. jagab komisjoni seisukohta, et kaubanduslepingute, eelkõige vabakaubanduslepingute läbirääkimised kahepoolset tasandil võivad olla peamiseks vahendiks ELi ettevõtjatele õiglaste tingimuste loomiseks;
41. kutsub komisjoni üles juhinduma lepingute läbirääkimisel standardite vastastikkuse põhimõttest ja seda nii kahepoolset kui ka WTO tasandil;
42. julgustab komisjoni mitte kahtlema kogu vajaliku jõu ja otsusekindluse rakendamises kolmandate riikide ebaausa kaubanduspoliitika vastaste meetmete võtmiseks ja uuendama vajaduse korral oma kaubanduse kaitsevahendeid;

43. palub komisjonil kindlalt kontrollida, et süsteem „Surveillance 2” pakub vähemalt samu järelevalve- ja kontrollitagatise ebaausate toetuste ja dumpingu vastu kui varasem teatavate raua- ja terasetoodete impordi eelneva järelevalve süsteem (EL) nr 1241/2009;
44. väljendab lisaks muret tähtaegade pikkuse üle, mis on keskmiselt kaks aastat, mis Euroopa Komisjonil kulub dumpinguvastaste sätete kehtestamiseks, samas kui Ameerika Ühendriikidel piisab vaid kuuest kuust, ning kutsub komisjoni üles astuma samme, mis aitaksid tegutseda kiiremini;
45. toetab komisjoni pingutusi teha kõik võimalik, et tagada vaba juurdepääs esmase ja teise tooraine turule ja eriti rauamaagi, koksisöe ja ringlussevõetavate materjalide turule, ning peab vaba juurdepääsu kindlaks eeltingimuseks, et tagada Euroopa terasetööstuse konkurentsivõime maailma mastaabis;
46. leiab, et suurem tööviljakus, hea investeerimiskliima ja innovatsiooni panustamine on tähtsad eeldused terasetööstuse edasise arengu ja ELis püsima jäämise seisukohalt. Kuid ka energiatõhususe parandamine on hea moodus energiakulude vähendamiseks, millega saab kaasa aidata konkurentsivõime tugevdamisele;
47. toob esile, et komisjoni teatistes ei mainita logistikakulusid, eelkõige meretranspordi, toorainega varustamise, tarnekindluse ja sadamaarendusega seotud majandusarengu puhul;
48. toetab komisjoni kavatsust parandada Euroopa Liidu terasetööstuse kasvupotentsiaali tugevdavaid raamtingimusi, sh energiavarustuse kindlust ja konkurentsivõimelisi energiahindu ning ressursitõhusama ja vähem CO₂-heiteid tekitava tootmise edendamist;
49. toetab kõiki meetmeid, mille eesmärk on tagada tooraineturgude, sealhulgas vanametalli turu järelevalve ja kontroll, et võidelda vanametalli ebaseadusliku ekspordi vastu;
50. ärgitab komisjoni viima läbi Euroopa terasetööstuse toetuseks kavandatud meetmete tasuvusanalüüsi ja tagama, et need meetmed ei oleks vastuolus teiste Euroopa poliitikavaldkondadega, näiteks keskkonna- ja kliimakaitse ja säästva arengu poliitikaga;
51. leiab, et Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku terasetööstuse tegevuskava meetmeid ei tohiks käsitleda eesmärgi kui sellisena, vaid nendega peavad tingimata kaasnema tööstussektori jõupingutused investeeringute suurendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa tootmiskohtades;
52. märgib, et tegevuskava oma praegusel kujul ei näi olevat vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega, kuna see vastab ELi toimimise lepingu artiklile 173, milles sätestatakse, et ELil on tööstuspoliitika valdkonnas toetav pädevus;
53. taotleb tungivalt, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 173 rakendaks komisjon tööstuspoliitika valdkonnas Lissaboni lepingu täielikku potentsiaali, eelkõige võttes mis tahes vajalikke meetmeid liikmesriikide koordineerimise edendamiseks tööstuspoliitika valdkonnas, töötades välja suuniseid ja näitajaid, korraldades parimate tavade tutvustamist ning valmistades ette korrapärase järelevalve ja hindamise elemendid.

Brüssel, 28. november 2013

*Regioonide Komitee
president*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO